

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
 Helyben: . . . . .
 Egy hére . . . . . I kor. Egy hére . . . I kor. 50 fill.
 Negyedévre . . . . . 3 . . . . . Negyedévre 4 . . . 50 .

Feladvé szerkesztő:
III. MÓRICZ PÁL.
 Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN.
 Piac-utca 47. és 48. szám.

A hajduszoboszlói „Általános népkör” feloszlása.

Hajduszoboszlón a mezőgazdasági munkások, néhány iparos és a kis gazdák népkört alakítottak, melynek célja egyenesen és tisztán a nép műveltségének előmozdítása s ennek folytán anyagi jólétének emelése is volt. Az alapszabályt még a múlt év végén felterjesztették a belügyminiszterhez megerősítés végett s mivel a meghatározott időben sem megerősítő, sem elutasító rendelet nem érkezett: a kör ideiglenesen megalakult. Nagy lelkesedés aranyozta be a kör életének minden mozzanatát; a gazdaközönség a legnagyobb rokonszenvvel fogadta a szegényebb osztály eme szervezkedését, mert a nép szellemi és anyagi előhaladásának, a békesség megőrzésének s a közjó gyarapodásának biztosítékát látta benne. Ez a kör lett volna hivatala a napszám-kérdést is a gazdaközönséggel egyetemben békés és egyetértő eljárás folyamán rendezni; továbbá szervezni a munkát; kiválogatni a józan életű, szorgalmas, becsületes munkásokat s ezeknek szerezni első sorban munkát. Képző iskolája lett volna, tehát a közérkölciségnek is; nem is szólva a hazafiság-

ról, mely itt minden ép eszű és tisztaszívű emberrel vele születik. Hiszen hajdu földön, a szabadsághős Bocskai István adományos birtokain vagyunk!

Most jön a miniszteri rendelet, mely az alapszabályt nem erősíti meg; a mi egyjelentőségű az ideiglenesen megalakult egylet feloszlásával. Az indoklás azt mondja: „a kör alakulásának körülményeiből (a belügyminiszterium) arról győződött meg, hogy a kör alapítói oly törekvéseket kívánnak ez által szolgálni, melyek az állami rend és közbiztonságra nézve veszélyes következményekkel járhatnak.” Nem tudom, melyik vastag fejű hatósági közeg adta ezt a véleményt; akárki volt, bátran ki lehetne tömetni és a muzeumba beállítani az agyvelő nélküli őskori gerinczesek közé. Hiszen az egylet létrejöttének egyik főoka az volt, hogy a tudatlanok felvilágosítottán, megakadályoztassanak az állami rendet és közbiztonságot veszélyeztető törekvésekben és megtanítottassanak, hogy mi a joguk, mi a kötelességük és ezeket békés uton a törvény és erkölcs határai között gyakorolják, teljesítsék.

Mi, a kik szeretettel kísértük és irányítottuk is a szegény nép boldogulásának mozzanatait, valósággal arcul vagyunk ütve az okatlan minisz-

teri rendelet indokolása által. Azonban magasra emelkedve erkölcsi méltóságban a törpe hivatalos alakok felett, büszkén hordozzuk az arculverést és a következményekért a felelősséget reá hárítjuk elsősorban a helyi közigazgatási hatóságra, amely a feloszlást indítványozta a maga balgatag véleményezésével, másod sorban a vármegyei közigazgatási hatóságra, mely a balgatag véleményt magáévá téve a miniszterhez felterjesztette és csak harmadsorban a miniszteriumra, mely az alulról jövő tévedésnek felült s a nép jólétének csiráját egy szerencsétlen rendeletnek hosszú időre lefojtotta.

Jó lenne megjegyezni a városi és megyeházi vagy miniszteriumi uraknak, hogy ez csak rövid ideig való állapot, a mit most előidézték; mert a jótörekvések ereje olyan, mint a visszafojtott forrásé, hogy az elzáró követ elhengerítvén, vagy összetörvén százszoros erővel tör elő; de akkor már a mesterséges csatornákat nem igen szereti követni, hanem kitör a mederből és a mi útjába áll, mindent összetör. És ha majd így leend, a felelősség árkának köve az ő lelkiismeretüket fogja agyon nyomni.

És majd ha itten — ne adja az Isten — a jórend felborul, ne rejtöz-

Pély kapitányrói.

Hajdakerületi főkapitány volt ez a Pély és itt tartózkodott Nánáson. Kettős fedelű ház volt a lakása s fehérre meszelt, kőből rakott oszlopok kerítették be az udvarát, szóval az első látásra csak olyan volt ez a lakhely, mint más nemesi kuriák. Hanem ha az ember jobban széjjel nézett, más volt akkor bezzeg, mert hej csak a padja milyen volt annak . . . Keresztes pókok hada munkálkodott, szárnyas egerek csapatja fészkelte a fedélfák alatt és csodálatos boszorkányos dolgok történtek a szarufák sejtelmes árnyékában . . . Valami, hogy arra is sok tanu volt, hogy ugy Szentgyörgy nap körül csodálatos dolgok történtek a Pély ur portájának a tájékán. Csak az öreg Daróczi Jakabot említem. Szentgyörgynap éjszakáján fenn virasztott az öreg, — mert hej! nagy léleklátó volt ám ő kigyelme is. Fenn virasztgatott, mondom, a gerádjára könyökölve. Meg is esküdött rá százszor is, hogy hosszú fekete alakok, százfejük szörnyek, óriás denevérek röpködtek a levegő-

ben a Pély kurián körül-körül és kiáltásaikkal betöltötték a levegőt.

— Haj kárará! bibibi! kiáltottak hátra az elörepülők.

Haj bibibi kárará! felelgettek vissza a többiek és a kaczagásuk csengett-bongott félelmesen.

No de ez még mind semmi, mert a hitetlen Tamások, a Jakab bátyánk minden esküdjözése daczára állították, hogy fészekre szálló vadludak, költöző pólingok kiabálása lehetett az, amit az öreg boszorkány szombatnak képzelt, ámde hogy a Pély kúria többi eseteit legkivált a padi instrumentumokat, hogy magyarázták ki, bizony azt nem tudom . . . Mert ördögös dolgok voltak ám azok, viaszkból, vagy isten tudja miből formált apró, arasznyi emberkék, ácsok, kovácsok, asztalosok, amelyek a Pély kapitány parancsára munkához láttak és a pöröly, gyalu, szekereze hangja töltötte be ilyenkor a félhomályos padlást, ki pedig ezt a dolgot egyszer megláthatta, hirdette bezzeg széltire:

Na nem hiába járta ki a külországi

iskolákat, Pély ur ugyan ki is tanulta a mágyikát . . .

Volt is olyan hire, hogy talán csak Hatvani professzornak, no meg az öreg Kenderesinek volt csak olyan mágyikás hírok.

Máskülönben is furcsa viselkedésű ember volt az öreg Pély Gábor ur. Abból is kitetszik, hogy a leányának milyen különös, hajduföldön, hajdu fülnek olyan szokatlan nevet választott, hogy nem tudta az első hallásra senki megjegyezni hogy fia név e vagy leány név-e voltaképpen?

Gabriellának hívták a Pély ur leányát. Hogy milyen is volt, hogy is nézett ki ez a Gabriella, biz én azt nem tudom, de azt hiszem, hogy sugár volt, karcsu, szökés gesztenyeszínű a haja s koszoruba hordta a feje körül, az arca rózsásan fehér, ives barna szemöldjei, s mosolygó kék szeme. Az álla meg finom hajlásu, gödrös kövérkes, olyan mint a fehér galamb pelyhes begyecskeje. Ilyen lehetett, ilyennek képzeltem én a bájos, honi ruhás, magyar leányokat, a kik fehér patyolat kendőt kötöttek a fejükre s mosolygós gyöngye arcukat, gömbölyű fehér

MIHALOVITS J.
 gyógyszerértára a „Kigyóhoz”
DEBRECZEN, Fő tér,
 a városházzal szemben.

Ajánlja „HARMAT CRÈME” arczszéplítő és bőrpoló kenőcsét, mely teljesen ártalmatlan, nem zsíroz, tehát nappal is használható s az arcnak üdéséget, finomságot s hamvasságot kölcsönöz. Az arcot tisztítja és fehériti. Kiváló eredménnyel használható arcz vörösség, májfolt, sömör, szeplő s egyéb bőrtisztítálatlan ságnál, valamint napégette és szélkifujta arcnál s kéznél. 1 tégely Harmat créme ára 1 kor. Hozzávaló Harmat szappan 1 db 70 fillér. — Ajánlja továbbá Harmat arczporát [pouder], mely készítmény az arcnak üde, ifju színt kölcsönöz s nem rontja az arcbőrt. Kitűnő illata, teljesen ártalmatlan volta, valamint finomsága által vetekeedik bármely más hasonló készítménnyel. Jól tapad s igen jól fed. Kapható fehér, rózsás és krém színben. Próbadozka Harmat pouder ára 50 fillér. Nagyobb doboz 1 kor. és 2 kor. [4]

zenek, ne bujjanak el cselekedeteiknek következménye elől, hanem lássák, hogy lehet-e a mindenható népet erőszakkal visszatartani boldogulásának útjáról. Még is, még is velem együtt nadrágban járó hivatalos urak! talán mi vagyunk a népért, nem a nép mi értünk. A nép örök, mi hivatalnokok maiak és tegnapiak vagyunk. A nagy társadalmi újjáteremtés útjában mi csak amolyan paprika-jancsi figurák vagyunk, melyeket egy lehelettel elfúj a nép, ez a határtalan nagy óriás, csak akarnia kell. Pedig annál előbb fog akarni, annál hamarabb fog cselekedni, minél több ilyen szembeszökő sérelmet és igazságtalanságot szenvedtetnek vele, mint a milyet mi most szenvedünk.

Az oktalan kormányzati politika úgy hajtja át még a békés indulatot is a tűzbe, lángba, melynek ereje, mértéke, határa ki nem számítható. A gyülekezési és egyesületi jog eltaposása, a szabad szó elnémitása volt a 48-as események tüzugyjogatója; akkor is a negyvenes évek elején ilyen irányú kormányunk volt, mint ez a mostani, mely „szabadelvű” egész a szabadvélemény nyilvánítás elfojtásáig, a polgári jogok bilincsekbe veréséig és „magyar nemzeti” egész alkotmányos jogaink feláldozásáig.

Szegény törekvő nép, nincsen tehát többé közös otthonod, a hol — ha már nincs egyéb vigasztalásod, legalább kipanaszolhattad volna magad. Nincsen közös otthonod, a hol tanítva és tanulva, buzdítva és lelkesítve, segítve és segítettve haladhattál volna a békességes boldogulás útján. Jóságos atyáid: a hivatalosak közös jó törekvéseket hajléktalanná tették, mint az Ur Jézust a lelketlen farizeusok. Nemes érzéseink, áldásos törekvéseink majd csak megtalálják valami más uton is az érintkezést, az összeköttetést s ha egy-két könyecseppet elmorzsolunk is szép re-

ményeink meghiusulása felett, kétségbe ne essünk: „a leányzó nem halt meg, hanem csak aluszik”.

(Hajduszoboszló) **Dr. Baltazár Dezső.**

A vasuti sztrájk legújabb áldozata.

Budapesti levél.

Csak a vezetéknevét tudom. Farkasnak hívják. Lakatosmunkás a magyar államvasutak műhelyében. És katona. E minőségében invitáltak vasuti szolgálatra a sztrájk idején vasutasnak.

E hó 12-én Farkas a lakatosmunkások szakszervezetének gyűlésén vett részt. És mert katona is, katonaruhában. A katona lakatos is volt és szónokolt. Mit mondott, mit nem: azt senki nem tudja. Még az a titkos rendőr sem, aki a szónokokat végig hallgatja és szinte csurgott a nyála, mikor a császár sapkaja alól hallotta előtörni a szavakat. „Egyenlőség! Testvériség! Szabadság!”

A titkosrendőr rendeltetésének vége eljára nyilvános botrány. A titkosrendőr jelentést tett a katonai hatóságnál. Egy szakaszvezető és négy közlegény tisztelgett ez okon Farkasnál a műhelyben s őt a császár nevében fogolynak tisztelték és a bakaruhába bujtatott szerencsétlen vasutast közrefogták és bekísérték a garnizon-fogházba.

Jegyezzük meg, hogy a császári hadseregnek ez a győzelmes hódítása hétfőn történt: e hó 13-án. Egy nappal később már mentesíti a hadügyminiszter e szerencsétleneket a katonai egyenruhától és visszazaadja őket a polgári állapotnak, a vasutaságnak.

Egy nappal később. De hajh, Farkas, a kéllaki tartalékos egy nappal ezelőtt szólott a munkabér silányságáról, a munkaadó zsarnokságáról, a kis szipolyról, a nagy uzso-rásról, sőt tan fenekedett az ellen a rend ellen, a mely kedvez a kapitalistának és gyilkosa az antikapitalistának.

Immár elsőosztályú garnizon arrestben elmékedik Farkas, hogy mi okosabb: ha katona az ember vagy lakatos? Vagy se katona, se lakatos. Vagy mind a kettő egyszerre, se külön külön. És a mikor javában a hadbíró elé szólítja a profosz és Farkas ur, a ki sztrájk idején katona és lakatos, béke idején csak lakatos, rémegve várja a hadbíró ítéletét, amely, az enyhítő körülmények tekintetbe vételével enyhe lesz. Tán három esztendő, legfőlebb öt esztendő. Sulyosbitva hetenként egy napi bójttal.

karjukat nem igen féltették a napsütéstől; sőt maguk is kimentek a tanyára, mikor takarták, nyomtatták, hordták már az életet. Jöttek mentek, felügyeltek, hogy az aratók, nyomtatók ellátásban, jó életben hiányt ne szenvedjenek.

Amde Pély kapitányról és az ő ördögös dolgairól akarok én mesélni egyet-mást, mert olyan híres ember volt ő kigyelme, hogy még másfelől is jöttek a látására. Egyszer is úgy jött hozzá egy fiatal deli legényke, olyan diák forma, hogy tanulni akarna tőle egyet-mást; hát a mi azt illeti, foghatott volna eleget, mert éppen akkor tájban történt az is, hogy a legények a malom alatt összekaptak afelett, ki a bátrabb s azt adták fel próbának, hogy az lesz a nyertes, a ki el mer hozni valamit éjfél tájban a Pély kapitány padlásáról. Vallalkozó akadt, minden ajtó nyitva volt, bemehetett, fel is jutott a padlásra s a sötétben tapogatódzva a tűzfalhoz támogatva kerekeket talált, egyet a vállára kapott, elindult, már a kerten is keresztül jutott, már a kisajtó küszöbén által is tette az egyik lábát, emelte volna fel a másikat is a legény, de — nem lehetett... Va-

lami megmagyarázhatatlan erő mozdíthatatlanul a földhöz kapcsolta az egyik lábát, ő meg szegény az iszonyodástól, az irtózáttól szinte jéggé dermedt és mozdulni sem mert. csak ott emelte, csak ott cipelte a kereket a vállán órák hosszáig... Már szürkült, hajnalodott és a bátor legény szégyenkezve gondolt rá, hogy ime nem sokára feljön a nap is és őt rajta érik, hogy bár hányvetéséből, legénykedésből, de mégis lopásra vetemedett. De mi történik? A házajtáján Pély kapitány lépett ki és rászólt a legényre:

— Ugyan fiam, nem zsibadt még el a kezéd? Mit emeled ezt a kereket?

Csodák csodája, mintha bűvölet alól szabadult volna a fiu, eldobta a kereket, még egyszer minden erejét megfeszítette, hogy átemelhesse azt a földhöz tapadt lábát és sikerült is neki, csak a patkós csizmasarok maradt ott, meg a talpból a belevert vasszögek egytől egyig...

Ugy volt, a hogy volt, de az igaz, hogy nem loptak volna el abból az udvarból egy jüt sem, pedig minden ajtó tárva-nyitva állott esztendő száma.

Országgyűlés.

[Budapest, 1904. június hó 17-én.]

Eredeti tudósításunk.

Az ülést Perczel Dezső elnök vezette. Ezen az ülésen a vasutasok fizetésemelésére vonatkozólag benyújtott törvényjavaslat is tárgyalásra került.

Kubik Béla napirend előtt megsürgette Zboray Miklós és Lengyel Zoltán mentelmi ügyének elintézését. A mentelmi sérelemnek bejelentése óta több mint 15 nap mult el. Kéri az elnököt, utasítsa a mentelmi bizottságot, hogy kötelességét teljesítse.

Olay Lajos hasonló szellemben szólalt fel.

Elnök: Ugy tudom, hogy a mentelmi bizottság belefogott már a dologba, mindazáltal erélyesen meg fogom sürgetni, hogy az ügyet el is intézze.

Ezután harmadszor való olvasásban elfogadták az indemnitást.

A gazdasági bizottság két rendbeli jelentésére, a képviselőház alkalmazottai fizetésrendezésére és a képviselőház költségvetésére került volna a sor. Ezt a két jelentést azonban pénzügyi vonatkozásainál fogva a ház előzőleg a pénzügyi bizottsághoz utasítja.

Az államvasutások illetményei.

A m. kir. államvasutak alkalmazottai illetményének szabályozására szükséges költségek fedezéséről szóló törvényjavaslat tárgyalásába fogtak ezután belé.

Heltai Ferencz előadó ismertette a javaslatot.

Az előadó figyelmébe ajánlja a Háznak a lakásbérekre vonatkozó határozati javaslatot és a mellett érvelt, hogy a lakás-kérdés ilyen módon méltányosan van elintézve.

A javaslatot tiszta meggyőződése alapján elfogadásra ajánlja. (Zajos tetszés.)

Mezőssy Béla a Kossuth-párt álláspontját a javaslathoz fejtette ki. A pártot két szempont vezeti. Az egyik az, hogy a vasutasok jogos igényeit teljesítjük, a másik, hogy egy vonalynin sem menjünk túl az adózók teherviselési képességén. (Általános helyeslés.) A sztrájk kitörésének okával foglalkozik. Az egyik ok a sztrájkra igazgatásban rejlik. Nézzük csak, mit is csinál a vasutak igazgatója. Udvari vonatot vezet, perronon. nyargal hajadon fővel, görnyedt háttal, hogy a f. jedelmet fogadja. Ezért aztán ordók járnak, de egyetlen egy sintonia sem kerül a

Lám, sok ilyen dolog történt ott, amiből a jövevény diák is tanulhatott volna; de jobb szeretett biz az a konyhában a leányasszonynak segíteni egyben-másban, kávédarálásban, borsó tisztításban, pászmás fonál felgombolyításában... Pedig nem sok köszönet volt benne, mert a leves is kifutott, rantás, pecsenye megégett gyakorta. A mit aztán azzal próbálkozott helyrehozni a diákocská, hogy oda állott Pély uram elébe:

— Rábéi Makkos Ferencz a nevem, azt mondta, a magam gazdája vagyok, odalenn a nyirben van egy kis birtokocskám, néhány száz hold földecske... Gyönyörű szép hat csikóm is van, lakodalmas csengő, menyasszonyi kendő alá való, hát ezért... ez iránt...

... Ugy lett. És a vidám muzikaszóra, czimbalomzengésre talán még a Pély uram arasznyi emberkéi is tánczra kerekedtek a fedélfák sejtelmes árnyékában a karcu hajduleány, az égbék szemű Pély Gabriella lakadalmán.

Deák Juliska.

helyére. A másik ok a kormányban van, a mely kijelentésüknek tartotta mindég a vasutasok fizetésrendezését.

Egy mentő körülményt ismer a vasutasokra, hogy sztrájkba mentek és ez a most előttünk fekvő javaslata. Megbotránkozással veszi tudomásul, hogy ilyen javaslattal idejöttek a törvényhozás elé. Az automatikus előléptetés ügye még most nincs rendezve. Helytelen volt a lakáspénzt rendezni, mert nem respektálta a már szerzett jogokat is. Nem igazságos az oly fizetésrendezés, mely a szerzett jogoktól is megfosztja az embereket. Határozati javaslatot ad be arra, hogy a vasuti alkalmazottaknak eddig élvezett lakáspénzét hagyják meg áthelyezés esetén is és az új fizetési osztályokba csak az ezután kinevezendő vasuti alkalmazottakat osztják be.

Azt is kívánja továbbá, hogy a vasuti tisztviselők 1600 korona kezdőfizetést kapjanak. Helyteleníti azt is, hogy a státusz rendezést a mostani fizetésrendezésre fölveti összegekből tervezik.

Heltai Ferenc előadó tagadólágot int.

Mezőssy Béla örvend neki, hogy a status-rendezésre külön összeget szándékoznak a költségvetésbe fővenni, mert ez nagy haladás lesz. Szolgalmi szabályzatot sürget, hogy meg legyenek állapítva a vasuti alkalmazottak jogai is. A szabadságidő kérdését és az éjjeli munka külön díjazását rendezni kell. Felhívja a miniszter figyelmét a vasuti mérnökök sorsára is. A mozdonyvezetők helyzetét szintén meg kell fontolni, lehetetlen állapot, hogy egyrészüket a szolgák közé sorozzák. Ezeknek a törzsfizetését javítani kell a nyugdíjra tekintettel, ha mindjárt a mellékes jövedelmek csökkentésével is. A javaslatot általánosságban megszavazza. (Éljenezés a baloldalon).

Szünet következzék.

Szünet után folytatják a vitát.

Bathhány Tivadargróf csatlakozik azokhoz az igazságokhoz, a melyeket Mezőssy Béla kifejtett az imént. Csak néhány dolgot akar azokhoz a fejtegetésekhez hozzáfűzni. A bajok kiforrását a prolekeziós előléptetési rendszerben látja. Erre már régebben mutatott rá és kérte a baj orvoslását. Ez is egyik oka a sztrájkoknak, de oka az a bánásmód is, a melyben az alkalmazottak részesülnek. Hogy csupán az összesség 25-30% át léptetik elő, ez nem vigasztaló most. A szövetségi intézményét a vasutasoknak helyesli. A sztrájk hibás dolog volt, de arról éppen ők nem tehettek. A megtorlás utja nem helyes, nem ésszerű.

Vármegyénk és közelvidéke.

Szocialista népgyűlés Bakony szegen. A biharmegyei Bakony szeg községben június 19-én vasárnap délután 3 órakor a piac téren népgyűlés lesz, a melynek tárgyai a következők: A nép gazdasági és politikai jogai. Küzdelem az általános és titkos választási jogért. A sajtó. Mit akar a szociáldemokrácia. A népgyűlésen Dárvas, B.-Ujfalu, Nagy Rábé szervezett munkásai is jelen lesznek.

Új járásparancsnokok. A honvédelmi miniszter a csendőrségnél szervezett járásparancsnoki állásokra Biharmegyében következő őrmestereket nevezte ki: Goldhammer Ede Belényes, Nagy András Székelyhe, Nagy Géza Mezőkeresztes, Gudor István Nagyszalonta, G. Nagy István Magyarcséko és Orbán Sándor Vaskóh területére. Az új rang valamennyinél május 1-től számítódik.

Háziezredünk nagygyakorlata.

A magyarországi közös hadseregbeli gyalogezerdek az ideai nyarat nem fogják olyan keservesen megemegetni, mint az elmúlt esztendő napsugaras, tikkasztóan meleg nyári hónapjait, a mikor a délvidéki királygyakorlatot megelőzőleg hónapokig nehéz és fárasztó harcászati és menetgyakorlatokat végeztek. Az idén Csehországban lesznek a királygyakorlatok, magyarországi ezredeknek ezuttal nem lesz részük a testet és lelket egyaránt ölé nehéz munkában.

A debreczeni 37-ik gyalogezerd nyári nagygyakorlatának tervét most dolgozzák ki Steinsberg Mór hadosztályparancsnok felügyelete alatt. A terv szerint a hadgyakorlat vagy Belényes vagy Margitta vidékén fog lefolyni s mindössze tizennégy napig tart. Részt vesznek a gyakorlaton a Vilmos huszár s a 19-ik hadosztály tüzérezred.

Abban az esetben, ha a hadgyakorlat Belényes vidékén lesz, kisebbszerű harcászati gyakorlatok lesznek. Ha az altábornagy Margitta mellett fog dönteni, úgy a terep alkalmas voltánál fogva itt nagyobb csatározások lesznek a hadügyminiszter kipróbálás végett automobilakat és badi léggömböket is le fog küldeni a gyakorlatra. A nagy gyakorlaton már a májusban besorozott újonczok is részt fognak venni, a kik szeptemberre már teljesen kiképzett katonák lesznek.

A hadgyakorlaton a 39, 37, 34, 101-dik gyalogezerdek. A hadgyakorlatok idejére egész sereg tartalékost fognak behívni, akik kielégítik az egyes századokat. Döntőnközt lesznek Schléhmüller vezérőrnagy s a hadosztály parancsnok mellé beosztott vezérkari tisztok.

Szeptember 18-án a hadgyakorlatok befejezésével szabadságra mennek az 1901-ben beosztott katonák. Ezeknek nem kell úgy megszenvedni a császár kenyereit, mint a tavaly szolgált harmadik éves katonáknak.

Mi az ujság?

Családi dráma. Családi dráma játszódott le tegnap Berliuben. Egy anya megmérgezte magát és két kis gyermekét. Az anya és az egyik gyermek meghalt, a másikat sikerült megmenteni. A borzalmas esetről részletes tudósításunk a következő: Grab Lajos kocsis tegnap este, amint hazatért, zárva találta lakását. Hába zörgetett, dörömbölt, nem nyitottak ajtót. Gyanusnak tűnt fel előtte a dolog és rendőrt hívott, akivel behatolt a lakásába. Itt borzalmas látvány tárult eléje. Felesége az ágyon feküdt holtan, két kis gyermeke közül a 3 éves kis fiu meghalt, a 2 éves kis leánya pedig még nyöszörgött. Gyorsan orvost hívtak, aki azonban csak a kis leányt tudta a haláltól megmenteni. Az öngyilkos asszonyt és a kis fiút a halottaskamrába szállították. Az anya borzalmas tettét pillanatnyi elmezavarban követte el.

Egy száz éves asszony halála. A biharmegyei Zsáka községben tegnap hirtelen meghalt a falu legöregebb asszonya, a száz esztendős Litvay Abrahámné. A piacon esett össze és mire orvosi segélyben részesülhetett volna, meghalt. Szívszélhűdés ölte meg. Az elhunyt matróna 1804-ben született, ebben az évben töltötte be századik életévét. Beteg sohasem volt s száz esztendőskorában is ép elmével s mozgékony testtel rendelkezett. Nagy részvét mellett temették el.

Megszólalt siketnéma. Három nap előtt egy züllött kinezésű, gyanus fiatal ember ördögése tette figyelmessé a nagyvárad rendőrséget. Egy szemfüles rendőrközeg igazolásra szólította föl. Ez nem méltatta válaszra a rendőri érdeklődést. Buta arcot

vágva bámult a rendőrré s nem szólt egy szót sem. Vallatni kezdte, de az ipse nem felelt, csak kezével intette, hogy néma. Megmotozták s egy munkakönyvet találtak zsebeiben, mely egy pinczéré. Így aztán mindjárt kitűnt, hogy turpisság van a dologban. A fiu megfigyelés alatt a rendőrségi czellában maradt. Tegnap megszólalt a siketnéma. A czellában kérte, hogy vezessék föl, mert ő tisztázni akarja ártatlanságát. Bemondott egy nevet. Márkus Illésnek hívják, Lengyelországba való. Szüleit nem ismerte, mert apró gyerek korában találták s idegenek között nőtt fel. Pinczérgyerek volt, majd Oroszországban anarchista lett. Onnan került kóborlásai közben Nagyváradra. Beszélt magyarul, németül, olaszul, horvátul, lengyelül, oroszul, heberül. Foglalkozást keres magának, bármilyet, mert a sors már nagyon meggyötörte. A 18 éves fiatal világbórló s hancz a rendőrség vendége marad egyelőre. A rendőrség mindenféle érdeklődik a gyanus ifju élete történetéről.

Kézrekerült rablógyilkosok.

[Kiderült a csárda titka.]

Ezen ujságból ismeretes az ókanizsai csárdánál történt vérlázító esemény, midőn az év február havának 9. és 10. közti éjjelen Pili Viktor csárdánét s öreg szolgáját, Barsi Antalt ismeretlen tettesek vandál módon agyonverték és kifosztották.

Sötét homály fedte a gyilkosokat, akiket drótosítók, vándorlegények személyében az ország minden részén kerestek és nem találtak sehol.

Jó ideig titok maradt volna a gyilkosok kiléte, ha a véletlen nem játszik közre s kerülő uton kézbe nem adja a minden emberi érzésből kivetkőzött gazembereket Németh István, Csesznek Mihály és Katona Károly ókanizsai lakosok személyében. Ugyanis Dominusz Henrik ókanizsai ékszerész a napokban Horváth Antal gyógyszerész szolgájának, Versegi Rozálnak nyakában egy aranylánczon függő aranyszívet látott, mely neki ismerős volt. Kérdezte a leányt, hogy hol vette az ékszert, s ez azt felelte, hogy a szeretőjétől kapta. Ekkor meggyőződést szerzendő, leoldta a lánczot a leány nyakáról, jobban megnézte s újra visszaadta azt a leánynak. Megismerte az ékszert, mert az ő üzletéből való volt s tudta, hogy Pili Viktornak adta el valamikor.

Ezzel aztán Bakota Ferenc rendőrvetőt értesítette, hogy a gyilkosok meg lesznek, csak fogják vallatni a leányt. A leányt nyomban a rendőrségre idézték, hol kihallgatták. Itt megnevezte szeretőjét Csesznek Mihály személyében.

Cseszneket aztán behozták s vallatni kezdték. Ez előbb tagadta, hogy az ékszert ő adta volna a leánynak, de később beismerte s részletes vallomást tett a gyilkosságról, megnevezvén társait is. Elmondta, hogy Pili Vikort egy gereblye nyéllal, egy favilla nyéllal s egy olmos végű nádpálczával ütötték agyon.

A gyilkosság után, mely tervszerűen történt, felhányták a szekrényeket s találtak azokban 19 kor. 80 fillert, amelyen megosztottak. Elvittek aztán 1 és fél liter pálinkát, továbbá 2 arany gyűrűt, melyek közül egyik Katona Károlyé, másik a Németh Istváné lett, míg a lánczot és szívet Csesznek Mihály tartotta magánál.

A vallomáshól az is kitűnt, hogy több embert is akartak meggyilkolni, akiknél tudták, hogy pénz van.

Az előjáróság f. évi június hó 15-én éjjel jegyzőkönyvet vett fel a vallomásról s Csesznek Mihályt és Németh Istvánt letartóztatva azonnal a szabadkai törvényszékhez szállította erős fedezet mellett; míg Katona Károlyt, ki a kecskeméti 8. huszárezrednél szolgált, letartóztatni kérte.

Hogyan követték el a gyilkosságot.

Másnap egész délelőtt tartott az ókánizsai rendőrségen Csesznek Mihály és Katona Mihály kihallgatása. Mind a ketten, mikor látták, hogy nincs számukra menekvés, bántó egykedvűséggel mondták el véres tetteiknek részleteit.

Bevallották, hogy a csárdai gyilkosságot megelőzőleg két héttel elhatározták. Arról beszéltek mindennap és eleve megbeszélték tettük végrehajtásának legapróbb részleteit. Azt is elhatározták, hogy a csárdán kívül még más két helyen visznek véghez hasonló bestialitást. Tervbe vették egy ókánizsai dúsgazdag földbirtokos meggyilkolását, valamint halálra szánták Márton Mátyás ókánizsai prépost-plébánost is, hogy a prépost kezelése alatt levő egyházközségi pénztár több százezer koronát kitevő pénzkészletét megkaparítsák. Ezekről a tervektől azonban elállottak, mert a csárdabeli gyilkosság elkövetése után nem merték folytatni gonosz terveiket.

A gyilkosság éjszakáján a községtől hat kilométernyire, egy lakatlan térségen magánosan álló csárdába teljesen fölfegyverkezve rontottak be. A gyilkosságot egy gereblévél, egy ólmosvégű füttykössel és egy vastag doronggal vitték véghez. Legalább egy negyed-órát tarthatott, amíg végeztek az életükért térdencsuszva esengő áldozatokkal.

Kaszárnya tragédia.

(Öngyilkos önkéntes.)

Nagyváradról írják: Eckstein Hermann önkéntes káplár, a ki tegnapelőtt szolgálati fegyverével öngyilkossági szándékból mellbe lötte magát még mindig életben van.

Tegnap éjjel kisebb foku sebláza volt, de attól az időtől kezdve, hogy eszméletét visszanyerte, folyton birtokában van öntudatának. A kaszárnyában nagy részvétellel tárgyalják az esetet s az öngyilkosságról az ezred humánus és kiváló parancsnoka báró Kurg János is jelentést tétetett magának. Katonai körökben azt mondják, hogy az ilyen komolyan halálra szánt embereket jobb ha megváltja szenvedésétől a halál, mert katonáéknál az öngyilkossági kísérleteket kerlelhetetlen szigorúsággal üldözik. Az önkéntes, ha öngyilkossági kísérlete balul üt ki s felépül, elveszti önkéntességi jogát s azonkívül 4-6 hónapi garnizon fogságot szabnak ki rá. A katonai reglame ugyanis azt mondja, hogy a katona élete felett sem rendelkezik szabadon, azt is a szolgálati szabályzat s a büntető perrendtartás szabályozza.

A mint értesültünk, Eckstein Hermann öngyilkosságának nagyon szomorú háttere van. A fiatal ember még könnyelő korában Debreczenben magánokirat hamisítást követett el, a melyre csak most jöttek rá. A polgári hatóságok kinyomozták Eckstein tartózkodási helyét s tegnapelőtt egy idézést kézbesítettek neki. Az idézés keresztül ment századparancsnokának kezén, a ki rendkívül humánus, finom érzékű katonatiszt. Azonnal maga elé hívatta az önkéntest.

— Nem akarom elhinni, mondotta neki a mi ebben az idézésben van. Nyolcz napi időt adok önnek, hogy addig rendezze ügyét. Elképzelheti, hogy engem nagyon kellemetlenül érint a dolog.

Eckstein tudta, hogy nem tudja rendezni dolgát s hogy könnyelműségéről a bíróságnál kell számolni. Végső elkeseredésében a Mannlicherhez fordult, s öngyilkossági kísérletet követett el. A golyó, mint a tegnap délután megejtett orvosi vizsgálat meg-

állapította, a baloldalon a szív alatt hatolt be és azonnal ki is jött. Nemesebb részeket egyáltalán nem sértett, így Eckstein minden valószínűség szerint fel fog gyógyulni. És ez lesz a könnyelmű fiatal ember újabb tragikumája. Felgyógyulása után megfosztják önkéntesi jogosultságától s mint közkatonával fog számolni a bíróság.

Elfogták a berlini gyilkost.

[Holttest a csatornában.]

A berlini titokzatos lánygyilkosságban tegnap újabb fordulat állott be. Elfogták egy Berger O zkar nevű fiatalembert, akit a gyilkosság elkövetésével gyanúsítanak. Az újabb részletekről tudósításunk a következő:

A meggyilkolt kis leány szüleinek szomszadjánál a rendőrség házkutatást tartott, a mely meglepő eredménnyel járt. Az egyik lakónál, Liebetrut Johanna állítólagos fodrásznőnél, de valóban rossz hírű nőnél egy véres kést találtak papírba csomagolva.

A mikor a fodrásznőt kérdőre vonták, ez semmiről sem akart tudni, mert igazolta is, hogy három napig valami kihágásért be volt zárva és lakását egy Berger O zkar nevű fiatalember szeretője használta. A véletlen úgy akarta, hogy ép a házkutatás alkalmával lépett a szobába a gyanúsított Berger, akit a rendőrség mindjárt gondjaiba vett.

Berger azonban semmiről sem akart tudni, ő a kis leányt nem is ismerte. A rendőrség azonban nem hitt Bergernek, a ki különben is többszörösen büntetett egyén, hanem elfogta. Késő éjjelig faggatták, de semmit sem akart vallani.

Másnap szembesítették a kis leány barátnőjével Bergert, akire ezeknek a vallomásai felette terheltek. Egybehangzóan vallották, hogy a kis Lucie-t ezzel a „bácsival“ látták csütörtök délután — a gyilkosság napján — együtt. Kitént még az is, hogy Berger régóta ismerte a meggyilkolt kis leányt, akivel többször találkozott is a „fodrásznő“ lakásában. Mindezek a vallomások oly terheltek Bergerre nézve, hogy a rendőrség tovább is fogva tartotta.

Az elfogott Lenzre vonatkozólag még mindig sötétben tapogatózik a rendőrség, nem tudott semmit sem rája bizonyítani.

A meggyilkolt Lucie levágott testrészeit tegnap találták meg a Spandau csatornában. Két iskolásfiú vette észre a különös leletet, amelyről mindjárt értesítették a rendőrséget.

Az egyes testrészek papírba és rongyba voltak gyömöszölve. A jobb kar a kis Lucie ruhájának maradékába volt takarva. Az arcon pedig erős ütés nyoma látszott. A száj be volt tömve papírral, hogy a szerencsétlen áldozat a gyalázatos tett elkövetésénél ne kiabálhasson.

A vizsgálat befejezése után a kis leány szüleit hívták a holttesthez. A szerencsétlen anya örvongott fájdalomában és többször elájult szerencsétlen leánya holttesténél. Az apa felismerte leányát a holttestben. Az anyát erőszakkal kellett hazaszállítani, mert nem akart leánya holttestétől megválni.

Egyházak és iskolák.

Az Abeles-féle polgári és elemi leányiskolában az évzáró vizsgálatok f. hó 19., 20. és 21-én tartatnak meg, mikorra a t. szülőket és érdeklődőket szívesen látja az igazgatóság.

A kereskedő tanoncz-iskola évzáró ünnepe a jutalmak kiosztásával f. hó 19-én vasárnap délelőtt 11 órakor tartatik meg a kereskedelmi tanintézet disztermében. A t. főnök urakat, valamint az érdeklődő közönséget szívesen látja az intézet vezetősége.

UJDONSÁGOK.

Az erős-kéz jelentkezik.

Feloszlott népkör.

Hajduszoboszlón a kisemberek nevelésére „általános népkört“ alakítottak a nép barátai.

Az erős-kéz erőszakja, a Tisza István kormányzata ezt a népkört feloszlatta, miután alapszabályait nem hagyta jóvá. Az erőszakos esetnek a lökést innét alulról adták meg a belügyminiszterium tájékoztatói és érte-tőleg keltett elkeseredést és visszate-szést a rendőrkormányzásnak a Hajdu-szoboszlón való ezen bemutatkozása.

Pedig csalódnak azok, a kik az eszmét rendőri uton akarják elfojtani! Pedig csalódnak azok, a kik a békét botozással akarják fentartani. Pedig veszedelmeket rejtő áltatás az, hogy a deresrehuzással nevelhetünk jóra való népet.

Más az utja a népnevelésének! Ez az ut, valamint az erőszakos eljárásnak az őszinte, a helyes megítélése bentfoglaltatik lapunk mai első cikkében. Baltazár Dezső doktor, hajduszoboszlói ev. ref. lelkész, kitünő munkatársunk írta ezt a cikket. Igaz írás! Ajánljuk az olvasóink figyelmébe.

A költő, mint a nép barátja.

A nagynevű költő, a jól ismert Rudnyánszky Gyula által szerkesztett és a mindenkor kormányoktól, műbehelelések által, fentartott, „Szabadság“ című ujságban a következő sorok láttak napvilágot:

„Bum! bum! Ahány vastag betű van a szedőszekrényben, mind elő! Balmaz-ujváros népe éhezik! Ezer magyar család munka és kenyér nélkül már nyár elején a legborzasztóbb inség előtt áll. Ezer munkás kér kenyeret és munkát. Bum! bum! ciceró köirás, röpitse világá a szörnyű nyomort! Irtóztató! Irtóztató!

Ime így jajong egy helyi laptárs, hogy szinte párolog vérbe mártott tollán az embergöz.

De vajjon az alapos hirszolgalat, ha mindaz, amit kürtől, valóság, — nem jönne-e zavarba, ha a debreczeniek munkást kérnének tőle!

Mindenfelé nagy a panasz, hogy nincs munkás kéz. A gazdák kétségbe esnek, mert drága pénzért se kapnak munkást. Két korona a napszám. Ugyan nem volna kegyes Balmazujváros munka és kenyér nélkül sinylődő szegény népe bejönni debreczenbe? Itt bizony kapna munkát bőven!

És nem lehetne Balmazujvárosról cselekedet szegődtetni? Aranyért sem kap az ember jó cselédet, de még rosszat se Debreczenben. Igazán jót cselekednék az a hirharang, mely megkondult a balmazujvárosi iszonyu népnemor kikürtölésére, ha ide terelné a balmazujvárosi leányokat, legényeket. A cseléd nélkül szűkölködő debreczeniek hálaosan fogadnák a beözönlést.

Mi rég megalkottuk már a véleményünket a szerencsétlen Rudnyánszky Gyuláról, mint emberről és mint költőről is. És a költő t sokszor elnéztük, sokszor megbocsáttuk, midőn a gyarló, gyöngé ember az élet rögein majd itt, majd ott botlott meg.

De a fent idézett közlemény után a költőről alkotott véleményünket is megkell

változtatni. Költőnek sem lehet igazi költő az, kinek a vezérlete alatti újságban ezernyi és ezernyi becsületes magyar munkásnak a kétségbeesés, a hivatalosan is bebizonyított nyomoruságát, mondhatni véginségét ilyen lelketlenül, ilyen nemtelenül, ilyen léha és ripók hangon pellengérezik ki; hogy a mi újságunk egy tisztességes hangon és becsületes szándékkal és szeretettel megírott cikkével kapcsolatosan cselekszi ezt a költő, ezt nem rójuk fel neki. A lapot gyűlölheti, a költő; de a magyar nép kicsufolásával, méltatlan támadásával a maga mindenrekaparóságát mutatta be.

— **Városi közgyűlés.** A város törvényhatósági bizottsága pénteken délelőtt 9 órakor folytatta a csütörtökön éjjel fel 10 órakor félbehagyott közgyűlési tárgysorozat tárgyalását *Domahidy* Elemér főispán elnöke alatt. A közgyűlésen a bizottsági tagoknak alig harmada jelent meg. A tárgy sorozat hátralevő pontjait gyorsan darálták le. A tanács javaslatait csaknem egyhangulag fogadta el a közgyűlés. Tudomásul vették a *Löffkovits* Arthur muzeum-alapítványára és a *Reviczky-Orosz-féle* iskolai alapítványára vonatkozó alapító levelet. A debreczeni lovaregyletnek verseny tartására átengedték a csaknem 109 holdnyi területet és díjakra 1000 koronát szavaztak meg. A debreczeni kereskedő társulatnak a kereskedelmi akadémia kibővítése céljából megadta a közgyűlés az elsőbbségi engedélyt és a kért 70.000 téglát megadta. A műpártoló egyesület kérvényét, amelyben 2000 koronát kért, a közgyűlés elutasította, mert a város jelenleg ugyanis eleget áldoz képzőművészeti célokra, mikor *II. Rákóczi Ferenc*, *Kossuth Lajos* és a király arcképét megfesteti. Az özvegy *Zöld Jánosné* ügyében a tanácsi javaslatot tudomásul vették, az „Egyetértés” munkás önképző és dalkör számára a kért telket nem szavazták meg, mert oda a bábaképző épül. A joghallgatók önképző körének 115 korona nyomtatvány tartozását elengedték. Elintézték a szabadságolás, nyugdíjazás és özvegyi segélyezések kérvényeket és végül az okleveleket hirdették ki.

— **Három arckép költségei.** A belügyminiszter jóváhagyta a városi közgyűlés egyik közelebbi határozatát, amelylyel az 1905. évi költségvetés terhére 4200 koronát szavazott meg a már korábban előirányzott 3800 koronán felül a király, *Rákóczi Ferenc* és *Kossuth Lajos* arcképeinek megfestése költségeire.

— **Siketnémák vizsgálja.** A debreczeni siketnéma intézet június 26-án tartja évről-évre vizsgáját a városi közgyűlési termében. Ez alkalommal a növendékek által kiállított tárgyak is eladás alá kerülnek.

— **Az Omke választmányi gyűlése.** Ma délután 5 órakor lesz az orsz. magyar kereskedelmi egyesülés most meg alakult hajdumegyei kerületi választmányának első gyűlése. Ezen fogják megválasztani a kerület titkárát és a pénztárnokát. Tárgyalás alá kerül a kerület ügyrendje is, továbbá az adókiutak ügyében a kereskedőkre oly méltánytalan mai rendszer megváltoztatásának kérdése is.

— **Az egyetem ügyében** hozott hirhadt presbiteri határozatot az egyházmegyei közgyűléshez felebezték a presbiterium több jeles tagjai, a kik Debreczen közéletében is mindannyian számottevő tényezők. Az ígérd meg, ne add meg féle 100 ezer koronának az egyetemi tanszékre való kiadását a következő presbiterek kéri felebebeztés útján: *Jánosi Zoltán*, *Márk Endre*, *Szabó Kálmán*, *Kulcsár Endre*, *dr. Gu-*

lyás István, *dr. Karsa István*, *dr. Ferenczy Gyula*, *Csóka Sámuel*, *Bészler Károly*, *Vecsey Viktor*, *K. Tóth Sámuel*, *Csurka István*, *dr. Kenézy Gyula*, *Kardos László*, *Aczél Géza*, *Zádor Lajos*, *Roncsik Lajos*, *Oláh Károly*, *dr. Bartha Béla*, *Lengyel Imre*, *dr. Öreg János*, *Harsányi Gusztáv*, *Csanak József*, *dr. Legányi Gyula*, *Karai Sándor*, *Simon István*, *Horváth István*.

— **A tiszteletbeli zsidó.** Tetéleni Ármán dr. fővárosi ügyvéd, aki daczára nevének, őskeresztény családból származik, sőt valamikor Nagyváradon katolikus papnövendék volt, a napokban levelet kapott a zsidó hitközségtől, amelyben értesítették, hogy hitközségi adóját 10 koronával felemelték. — Tetéleni ugyanis kedélyes ember lévén, már évek óta fizeti ezt az adót csak azért, hogy megtudja, vajjon meddig fogják őt zsidónak tartani. Most azonban mégis elment a hitközségi irodába s megkérdezte, milyen címen emelték fel adóját?

A hivatalnok így válaszolt:

— Kérem, mi tudjuk, hogy ön jövevű fiskális, sokat keres s ezért találtuk czélszerűnek felemelni az adóját. Ez ellen nem lehet felebebezténi.

Erre Tetéleni a szemébe nézett a hivatalnoknak s a következőket mondta:

— Uram! Itt az én keresztlevelem, itt az apámé, sőt a dédapámé is; megláthatja ezekből, hogy régi keresztény familia vagyunk. Mindazonáltal fizettem hat esztendőn keresztül önöknek adót. Eddig minden jól ment; de hogy ezt az adót még fel is emeljék, abba már igazán nem mehetek bele.

— **Száz rendőr.** A városi közgyűlésen mindig sokalják a rendőrségi kiadásokat. Mindig büszkén mutatnak rá, hogy száz rendőre van Debreczennek. Ennyi azonban csak a kimutatásokban van, a valóságban nem volt soha. Ma is 100 rendőr közül 46 csupán a szolgálatképes, a városban pedig csupán 8 ember képezte a rendőri felügyeletet. Nem csoda aztán, ha a rendőri szolgálatot nem bírja ki 40 évig senki és a Pák rendőr és társai ügye oly sürűen kerül a nyugdíjellenőrző bizottság elé.

— **A szabad iskola** intéző bizottsága a napokban tartotta évről-évre ülést, melyen beszámoltak az első év eredményéről. Az intéző bizottság egyúttal elhatározta, hogy mindenazon előadónak, akik akár a köznépi tanításában, akár a művelt közönségnek szánt előadásokban közreműködtek, elismerő köszönetet nyilvánítt.

— **Meghaltak.** Nagy Lajos ev. ref. 9 hónapos, *Sipos János* ev. ref. 5 hónapos, *Beöthy Sándor* róm. kat. 7 hónapos és *Blaskó* (utónevet nem kapott) róm. kath. 1 napos csecsemők.

— **A „Zion” betegsegélyző egyesület** (saját helyiségében: főpiacz 1903. földszint) 1904. évi június hó 19-én délelőtt fél 4 órakor választmányi ülést tart. Tárgysorozat: Jelentés május havi ügykezelésről és pénztárforgalomról. Előterjesztés a házépítés tárgyában és az építési bizottság kiküldése.

— **Kerékpáros kirándulás.** A „Hungária” géppel rendelkező kerékpárosok nagy kirándulást rendeznek 19-én (vasárnap) a konyári sóstóra, távolság 20 km., indulás a Dréher-sörccsarnokból délután 1/3 1 órakor. Vendégek szívesen láttatnak. A kerékpárosok mulattatásáról a sóstó fürdő igazgatósága gondoskodik.

— **Legeltetés a guti erdőn.** A guti erdőnek legeltetés alá bocsajtása közölről érinti a debreczeni gazdákat is. A kiküldött bizottság elhatározta, hogy június 23-án felszabadítja a guti erdőt és a legeltetést benne megengedi. *Király Gyula* tanácsnok és *Török Gábor* erdőmester is helyeselte a tervet.

— **Az elakadt magyar.** Az éjjel a tanyára igyekezett ki *Kis István* majoros, de bizony elakadt a sürtü pálinkamérésekben, utoljára annyira elázott, hogy a büntügyi osztályhoz vitték be, a hol a mámorát reggelre kialudta.

— **Az elbocsájtott öreg irnok.** Dolgozott a szegény díjnok 2 korona 40 fillér napidijért a debreczeni törvényszéknél husz esztendő óta. A munkáját elvégezve elégedt csendesen és a munkában meg is öregedett *Schön Sándor*, akit tegnap szélnek eresztettek. Nagyon elkeseredett ezen *Schön Sándor* 57 éves díjnok. Csak úgy tántorgott ki a hivatalból a szerencsétlen. Egész napon át az utcákon ödöngött, azután forgópisztolyt vásárolt és pénteken délután az „Otthon” kávéházban agyon akarta magát löni. Mikor szándékát észrevették, *Szöts Lajos* rendőrbiztost hívták, aki elvette tőle a revolvert és a feles számú töltényeket és *dr. Szentpály Benő* kerületi orvos véleménye alapján a kórházba szállította, ahol gyógykezelés alá vették. Az elbocsájtott öreg díjnok ugyanis már többször szenvedett idegbajban és az az orvosi vélemény, hogy pillanatnyi elmezavarban akarta elkövetni az öngyilkosságot.

— **Tolonoz.** Nagy *Julis* leányzó rossz fát tett a tűzre Debreczenben, miért a rendőrség hazatolonozolja.

— **Dankó Pista** daltársulatának tagjai szombaton és vasárnap a Debreczen sörccsarnok udvarterhelyiségében előadást tartanak. *Göre Gábor*, *A kanász*, *Kácsa* cigány és valamennyi *Dankó* nótát cigány muzsika mellett énekelik el és kellemes estélyeket szereznek a közönségnek. Belépti díj nem lesz.

— **Schaf János táncoktató** „Cseresznye ünnepélyét” holnap, azaz vasárnap tartja meg a Koronában!

— **A vásártéren** működő cirkuszbán tegnap katonazene működött közre. Zsufolt volt a térség, különösen azért is, mert ez alkalommal léptek fel másodszer a zenebohócok, a két *Gisellus*, a kik sajátos hangszereikkel élénk derűtségben tartották a közönséget. A társulat jókey ja nyaktörő lovaglásával, bámulatos ügyességével csakhamar a közönség kedvence lett. Ma este nagy verseny előadás.

— **Tüzmentes és savmentes** zománczó főző edények valamint mindenféle háztartási cikkek beszerzésére legjobban ajánljuk *Mentze Henrik* ujdonságok áruházát, az olcsó szabott ár minden darab árán látható.

TÁVIRATOK.

Kegyelem a vasutasoknak.

Budapest, június 17. A vasutasok fizetésrendezésének letárgyalása után a kormány kegyelmet fog adni minden

vasutasnak és vissza fog venni mindenkit a szolgálatba, akit a sztrájk miatt bocsájtottak el. Illetékes körökben arról beszélnek, hogy a 13-as bizottság tagjait is felmentik.

Gépkocsi-szerencsétlenség.

Frankfurt, június 17. Gravensüssbachban Hamburg közelében tegnap délután Lehenberger bárót s nejét gépkocsizás közben baleset érte. Mindkettő súlyosan, a kocsi vezető pedig életveszélyesen sebesült meg. A sebesülteket a pussingeni kórházba szállították.

Finn merénylet.

Pétervár, június 17. Az orosz távirati ügynökségnek jelentik Helsingforsból a Bobrikov fő kormányzó ellen elkövetett merényletre vonatkozólag a következő részleteket jelentik. A merénylő Schaumann Jenő, Schaumann volt szenátor fia. Finnország iskolaügyi vezetésének hivatalnok volt, azelőtt pedig szenátusi hivatalnok. Az első golyó Bobrikovot nyakán könnyen sebezte meg, a második csak horzsolta, mert a Bobrikov mellén levő rendjelről visszapattant, a harmadik golyó altestébe furódott. Bobrikov fő kormányzót, miután egy orosz orvos első segélyt nyújtott neki, lakására szállították. Az orvosok kijelentették, hogy azonnal orvosi műtét szükséges, Bobrikovot ellátták a halotti szentséggel és a kórház sebészeti osztályára vitték. Az operáció sikerült. Császármetészt végeztek rajta és a golyót eltávolították. A has üregében megaludt vért találtak. A golyó a vékonybelet is horzsolta.

Az isten az orosz ellen.

Biisk, június 17. Az Altaj hegységéből jövő oroszok beszélik, hogy Usztana vidékén megjelent egy ember, ki az altaj hegységi mongolok és kalmukoktól várt Airost istennek mondja magát és ott kunyhóban lakik. Nem mutatkozik a népnek és egy fehérbe öltözött aggastyán és fiatal leányok szolgálják ki, kiket közléseink a néppel való tudatására használ. Közléseiről nehéz tudomást szerezni, mert a mongolok és kalmukok, kik előbb az oroszokkal szemben igen közlékenyek voltak, most mindent titokban tartanak. Csak annyit tudni, hogy ez ember oktatás szerint tilos más pénzt bírni, mint aranyból vagy ezüsből valót, miért is a mongolok a náluk lévő papírpénzen mindenáron tuladnak. Ugy látszik, az orosz cárizmus bukását érzi az a kalmuk paraszt, aki istennek adja ki magát.

Orosz-japán háború.

Eredeti távirati tudósításunk.

A döntő események kezdetüket vették a harctéren. Északi Koreában Kuroki és Kuropatkin állanak egymással szemben és amint egy alábbi táviratunk jelenti, már meg is kezdték a harcot, amely Észak Kórea uralmát lesz eldöntendő.

Port Artur mellett a felszabadtásra kiküldött orosz hadtest véres vereséget szenvedett, úgy hogy egyszer s mindenkorra le kell mondania az orosz katonai köröknek Port Artur felszabadtításának tervéről. Ilyenformán Oku megkezdheti s meg is kezdi Port Artur ostromát, legfeljebb addig várakozik, míg a támadáshoz szükséges előkészületeket befejezik. Ez pedig egy héten belül feltétlenül meg fog történni.

Távirataink a következők:

Japán győzelem.

Londonon át jelentik, hogy Szimincsu mellett, Észak-Koreában Kuropatkin és Kuroki seregei megütköztek. A harc hajnal óta folyik. Kuropatkin seregének balszárnyát visszaverték. Az oroszok helyzete válságos.

Tokióból is azt jelentik, hogy az ottani hadvezetés megerősíti a Szimincsu melletti ütközetet. Híre jár, hogy a japánok nagy győzelmet arattak. Orosz részről ennek megerősítését nem jelentik.

Az ostrom kezdődik.

Port-Adamsból drót nélküli távirattal jelentik, hogy a japánok a támadási előkészületeket az erődök környékén befejezték. A Daily-Chronicle haditudósítója tudni véli, hogy Port-Artur ostroma még e héten megkezdődik.

Ujabb mozgósítás.

Egy cári ukáz újabb mozgósítást rendelt el. Nisnijnovgorodban zavargásoktól félnek, mert a nép hangulata a háborút illetőleg nagyon megváltozott és a vereséget isten büntetésének tartja.

Körülzárt orosz sereg.

London, június 17. Oku tábornok jelenti, hogy szerdán Felissénél az oroszokat megtámadta és 3 hadoszlopukat megverte, majd az egész sereget körülzárt, úgy hogy csupán észak felé menekülhetnek. Az oroszok nagy veszteséggel vonultak vissza.

Az orosz furfang.

London, június 17. Port-Arturban igen gyanús helyeken, a legnagyobb erődítményeken a japán vörös kereszt zászlója lengett. A legkétségesebb pontok voltak ezek és az oroszok szamitottak a japánok lovagiasságára, hogy ezen pontokat nem fogják löni.

Igy történt volna, ha a véletlen el nem árulja az orosz furfangot, t. i. a japán vörös kereszt zászlójával diszített erődítésről kiderült, hogy ott orosz puskaporraktár van, amely fel is robbant.

Miután ez az alávaló csalis kiderült, a japánok, akik sok ezer embert veszítettek a gaz orosz furfang miatt, nem ismernek kiméletet többé és lövik szakadatlanul Port-Arturt.

A cselédek.

[Kép az életből.]

A cselédviszonyokra jellemző sorokat küldött be hozzánk egyik olvasónk. Nevezett arról panaszkodik, hogy Debreczenben már jó és tisztességes cselédet nem igen lehet kapni még drága pénzen sem. Olvasónk keserves tapasztalatokat szerzett erről. Egyik cselédszerzőnél időzve, például a következő párbeszédet hallgatta végig, amely a „szerző” és egy cseléd közt folyt le:

— Hát nézze, mindjárt be is állhat oda. A segédem elkiséri . . .
— Igen, de ott sok a gyerek!
— Azoknak van külön dajkájuk.
— Hát a koszt milyen?
— Délben négy tál étel, este friss vacsora. Nagyon jól élnek.
— Milyen az „ur”?
— Soha sincs ott. Különben nyájas és csinos ember.
— A fiuk nagyok?
— A legnagyobb tizenhat éves.
— A padlók?

— Festett. Nem kell vikk-zelni.

— A bér?

Tizenkét forint.

— Tizennégyen alól nem megyek.

— De gondolja meg . . . Igazán pompás helye lesz . . . Nos . . . határozza el.

— Kezet kell csókolni az asszonynak?

— Azt nem kívánja.

— No jó, hát elszegődöm.

Másik — cselédszerzőnél — egy ur-asszony és egy rokkant cseléd diskurált. Olyan szánalmas képi leányzó, hogy ránézve, minden bűne eszébe jut az embernek.

— Dolog van-e sok? — kérdi.

— Kevés, — feleli az ur-asszony. — Kicsit takarítani, kicsit mosogatni kell majd.

— Gyermekek vannak?

— Nincsenek. Csak ketten vagyunk a férjemmel. Én különben is — úgy sincsen más dolgom — mindenben segítek magának. Földszinten lakunk, a bolt a házban van s így nem kell sokat szaladgálnia sem.

— No jó. Mennyit fizet a nacscsága?

— Nyolcz forintot.

— Kilencczért szolgáltam eddig is . . .

Végre is megegyeztek.

Olvasóink rovata.

A „Debreczeni Független Ujság”

Tekintetes Szerkesztőségének.

Helyben.

Csak nem állom meg szó nélkül, azt hittem, midőn városunk egy független embert ültetett a polgármesteri székbe, hogy most már nem egyesek érdekét fogja a tanács, de méginkább a közgyűlés képviselni, hanem ott a hol a közérdek ez egyesek érdeke ellenébe kerül, a közérdek lesz a győztes és ime, mi homokkertiak, téglás, vargakertiak vagyunk annyian, hogy bátran közérdeknek nevezhetem érdekünket, és bizony nehezen vártuk, fogja e a nemes tanács részünkre az oly szükséges 10-ik gyógyszer-tárt javasolni? De kikellett ábrándulnunk, elutasítást javasoltak. Csupán csak azért említem ezt most fel, hogy ti 3 dik kerületi választók vegyétek tudomásul és tudjátok meg, mit nyertetek a független Polgármester által.

Egy homokkerti lakos.

Törvénykezés.

Rejtélyes bűnügy.

Egy a kriminalistika téren ritka eset tartja most hetek, hónapok óta Gesztely községet és környékét, főképp az intelligens elemeket izgalomban. Az eset a következő:

A múlt év egyik őszi éjjelen Mátyás Teréz, akinek már első férje is rejtélyes módon tűnt el, amiatt való elkéséredésében, hogy mert őt férje, Lapis József gesztelyi utkaparó elakarja hagyni s Amerikába készülni, előre jól megfontolt szándékkal, férje revolverének felhasználásával férjét úgy lövé le közelről, hogy a meggyilkoltnak még a szempillái is megperzselődtek. Természetesen az esethez nem kért magának tanukat. A megejtett vizsgálat szerint a bűnös asszony makacsul tagadott. De annyit beismer, hogy dulakodás volt a szobán forgó éjjelen közöttük szóváltás vett s eközben sütt el a revolver s így lőn férje halála.

A nőt azután letartóztatták s később pedig bizonyíték híján eleresztették. A meggyilkolt gyermekei azonban nem nyugodtak meg s perújítást kértek. E kérelmüknek a törvényszék helyt is adott. Ez alapon indult meg az újabb bűnügyi vizsgálat, melynek során fényes beigazolást nyert, hogy bűnös az asszony, mert ő maga beismerte utóbb

hogy férjét nikusan ez urak, hogy volt neker bánt velem E be alapján Ró bíró mint a bűnös a s. a. ujh sem látott tás fenntar eresztette kérelemme elutasította

Az a nem nyugv hagyják an élnék a leg

REG

K
Bünt
Néhá
férfi szem felugrott.

— E
De a
pajkodott.

— E
engem. Én
nincs jog
fejüket elc

Erre
és félrelökt

— E
kiáltotta A

Ha tervem
lág előtt is
módot bizt

mersz állan
máskor má
kor meg fo

Az as
zeivel eítak
A férfi vég
következő p
stine Rózsá

— Sz
fel rémulter

TIZ
Joune
gött, mikor
tennie a tit

— Ig
rugót megn
az a nehé
rendőr fejé
szoba tetejé
lemetlenked

Erre a
zeit erősen
és az aiszak
dolgát, rövid
Billyvel tért

— Igy
— röüögött
sose engedte
vér folyjon.
dugjuk a pi
határozni fo

— Nel
Bowley
nyomta, mir
rendőrrel hi
mei elől. A

— No
tott tel a cs
rendőr?

— Ne
Mindke
lyiséget. A c

hogy férjét ő gyilkolta meg, sőt nagy zúnikusan ezeket is mondotta, „szamarak az urak, hogy engem szabadon bocsátottak, volt nekem eszem, a hogy ő t. i. a férje bánt velem, úgy tettem én vele“.

E beismerés kétségtelen terhelő adatok alapján Rombauer Edgárd szerencsi aljárás-bíró mint az ügyben megbízott vizsgálóbíró a bűnös asszonyt nyomban letartóztatta. Am a s. a. -ujhelyi lörvényszék a fentiek daczára sem látott elegendő támpontot, a letartóztatás fenntartására, sőt azt megszüntetve, eleresztette terhelte! Az újra felvétel iránti kérelemmel pedig a meggyilkolt gyermekeit elutasította. Eddig az ügy.

Az apjuk ily borzalmas halálában meg nem nyugvó leányai azonban most már nem hagyják annyiba a dolgot és jogorvoslással élnék a legmagasabb fórumig, a kuriáig.

REGÉNY-CSARNOK.

Ki hát a gyilkos?

Bűnügyi régény az amerikai életből. 26.

Néhány pillanatig csend uralkodott. A férfi szemei vadul villogtak, majd hirtelen felugrott.

— Ereszsz, mennem kell.

De a nő még jobban a nyakába csimpajkodott.

— Én szerelmes párom ne hagyj el engem. Én a te esküdt feleséged vagyok, nincs jogod lányok után szaladgálni és a tejeiket elcsavarni.

Erre a férfi megragadta a nő kezét és félrelökte.

— Elég volt már a bolondságból — kiáltotta. Akarom, hogy itt maradj vesztég. Ha tervem szerencsésen sikerül, akkor a világ előtt is feleségemnek ösmerlek el és jó módot biztosítok számodra. De ha utamba mersz állani, csupán azért, mert én egyszer máskor más hölgyeket is meglátogatok, akkor meg fogsz ismerni, ki vagyok.

Az asszony a székre hanyatlott, a kezeivel eltakarta arcát és hangosan zokogott. A férfi végig nézett rajta és távozott. A következő pillanatban már szemben állt Alstine Rózsával.

— Szent isten, ő itt volt — kiáltott fel rémülten és visszatámolygott.

TIZENKETTEDIK FEJEZET.

Jounce Perry meglegedetten dörögött, mikor látta, hogy sikerült ártalmatlanná tennie a titkos rendőrt.

— Így ni — mormogta, miközben a rugót megnyomta, amelynek következtében az a nehéz súly, mely az imént a titkos rendőr fejére zuhant, visszahelyeződött a szoba tetejére. Te sem fogsz nekünk kellelemetlenkedni többé ebben az életben.

Erre a kábult emberhez lépett, a kezét erősen megkötözte, azután a parókáját és az álszakállát levette. Mint aki jól végezte dolgát, rövid időre távozott, majd Bowley Billyvel tért vissza.

— Így hát lépre került a madárka? — röhögött a bünbarlang tulajdonosa. Még sose engedtem meg, hogy az én házamban vér folyjon. Azért ezt a fickót is addig eldugjuk a pinczekamrába, amíg sorsa felett határozni fogunk.

— Nekem mindegy.

Bowley a falon levő titkos rugót megnyomta, mire a szék az eszméletlen titkos rendőrrel hirtelen eltűnt Jounce Perry szemei előtt. A csavargó szájtátva bámult oda.

— No ez nagyszerű készülék — kiáltott fel a csavargó. Hova lett most a titkos rendőr?

— Ne törődj vele. Jó helyen van.

Mindketten elhagyták a titkos helyiséget. A csavargó fölhörpintett még egy jó

nagy pohár pálinkát, mielőbb az utczára lépett volna.

Ugyanazon este történt ez, amikor az ékszerlopás az Alstine-házban.

Mikor a titkos rendőr ismét eszméletre tért, szűk és sötét szobában találta magát, amelyet négy csupasz fel vett körül. A fején éles fájdalmat érzett. Hatalmas ütést kapott. Ahogy birt, tapogatózni kezdett. Mindjárt tapasztalta, hogy a forgópisztolyát elvették.

Nagy nehezen feltápáskodott és körültapogatta a szobát. Csodálatosképp ajtót nem talált rajta.

— No ez különös, mormogta. Ma este megtanulhattam, hogy milyen ostoba vagyok, mikor ily könnyelműen kockára tettem az életemet.

Azt hitte már a titkos rendőr, hogy egész örökkévalóság mult el azóta, mióta idekerült, amikor ajtónyikorgásra lett figyelmes.

Tényleg ajtó nyílt és világosság szűrődött be, amelynek világánál a titkos rendőr azonnal megismerte a belépőt.

— No, hogy érzi magát az új lakásban Keene ur? — kérdezte maró gúnynyal az illető.

— Ez az ön műve Bordine. Hát így hálálta meg az én bizalmamat, amelyvel megajándékoztam — felelte a titkos rendőr szemrehányó hangon.

— Igen, igen és én mégis ravaszabb voltam, mint ön, bárha önt a legluriantosabb titkos rendőrnek tartják.

— Tehát az ön balesetéről szóló hír, amely a lapokban is megjelent, merő hazugság, mese volt csak?

— Természetesen — felelte a gazember és a bajuszát pödörte. No és most, midőn magácska már úgy sem árthat többé nekem, nyugodtan bevalhatom, hogy az Alstine-birtok örökös nőjét feleségül logom venni és uri módon élek zsemtul.

Oly hideg vérrrel beszélt a gazember, hogy még a titkos rendőr is megesodálta.

— Valóban tökéletes gazember ön — mondta.

— Ne dicsérjen így kedves Keene. Hiába hizelegne. Még talán meg talál nek haragudni érte, bár nekem többé ártani úgy sem tud.

(Folytatjuk.)

Nyilttér.

Felhívás

a tisztelt kerékpározó közönséghez!

Tudvalevő dolog, hogy csakis szakszerűen összeállított és gondosan kijavított kerékpárokon lehet kényelmesen és bosszuság nélkül közlekedni, minélfogva felhívjuk a t. kerékpározó közönség b. figyelmét *ujjonnan megnagyobbított kerékpár mechanikai műhelyünkre*, ahol mindennemű kerékpár mechanikai munkák kiváló gondnal, szakértelemmel és a lehető legolcsóbb árak mellett eszközöltetnek.

Külön kiemeljük, hogy *egy kerékpár teljes zománczolása 4 frtba kerül*, úgy hogy egy izléstelen kinézésű kerékpár 4 frtért teljesen *újja alakíttatik*. Kívánatra a kerékpár peremeit bármily színű esikkelal is ellátjuk.

Legjobb gyártmányu ez évi modellű kerékpárok gyári árakon.

Kerékpár alkatrészekben nagy választék 30% engedménnyel.

Schweitzer Testvérek

varrógép-, kerékpár- és alkatrészek gyári raktára

DEBRECZEN, Piacz-utca 56. sz.

Blous küionlegességek

Angol aljak, Angol Costümök

nagy választékban

Klein Sámuel — ezelőtt

Halmágyi Sámuel

női és leány felöltők áruházában.

Mérték utáni Blousok leggyorsabban elkészülnek.

Hentesüzlet megnyitás.

Tisztelettel tudatjuk a n. é. közönséggel, hogy e hó 15-én **Péterfi-utca 54. szám alatt** (saját házunkban)

hentesáru üzletet

nyitottunk.

Naponta friss hentes-áruinkat (kolbász, szalonna, töpörtő) valamint friss zsirnak való szalonnát, hájat és egyéb friss hentes czikkeinket ajánljuk a n. é. vásárló közönség becses figyelmébe.

Főtörekvésünk, hogy tisztán kezelt, elsőrendű áruinkkal a n. é. közönség pártfogását kiérdemelnünk.

Tisztelettel

Bikfalvy testvérek.

Biztos 15—20 ezer kor.

kereshető évente csekély tökével, eddig Magyarországon nem létezett, az összes kultur államokban és Magyarországra szabadalmazott új reklám-vállalattal.

Ajánlatok következő címre küldendők:

Párisi ujdonság értékesítő vállalat
magyarországi vezérképviselője **SZEGED.**

Hajdusági Bajuszpedró.

Szép bajusz

nyerhető a híres Hajdusági bajuszpedró használata által, mely legjobb az összes bajuszpedró készítmények között. A bajuszt nem törli, nem tépi, mindég szép állásban tartja és soha sem keményedik meg.

Egy doboz 50 fillér.

Kapható:

Dr. Rotschnek V. Emil utóda

Grósz Nagy Ferencz

gyógyszerésznél

DEBRECZEN, Kossuth-u. 8 sz.

Valamint minden debreczeni gyógyszerárban.

Saját érdekében kérem

Uj rőfös üzlet.

ha női ruha szövetekre fehér, sima és mintázott és divatos színes ruha batisztokra
 az az bármilyen rőfös- és rövidaru Maradék áruházat Ranunkel-ház Piac-
 cikkekre szüksége van nézze meg a utoza 19. szám, ahol
minden olcsó és semmi sem drága.

Uj rőfös üzlet.

Üzletiellem: „Élni és élni hagyni.“

Apró hirdetések.

10 szög 40 fillér, azontul minden szó 2 fillér. A egkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedt minden szó 4 fillér.

Ház kedvező feltételek mellett eladó vagy bérbe kiadó, két nagy üzlethelyiség, három szoba és mellékhelyiségek. Petőfi-tér 2. sz.

Kezdő varrónők ha már gépen varrni tudnak felvétetnek Rózsa Lajosnál kis-templomtér.

Állást keres. Egy intelligens, szerény igényű fiatalabb ember, ki megbízhatóságáról igen jó bizonyítványokkal rendelkezik, bármely mérsékelt díjazás mellett irodai vagy más megfelelő alkalmazást keres. Czim a kiadóhivatalban.

A Honvéd-utcának legszébb helyén 30-ik házszámmal szemben ujonnan épült 4 szoba, fürdő szoba, konyha, kézi kamara, üveges verendával, 2 pincze, 1 fás kamara külön udvarral augusztus hó 1-re, esetleg azonnal is

kiadó.

Értekezhetni lehet Her-
 nádý Pál Péterfia 61. sz.

DEUTSCH LAJOS

fűszerkereskedő, Piac-utca 38.

Ajánl mint a hajdumegyei méhészegylet elárúsítója

idél friss pergetésű

akác mézet

1 kiló 60 krajczár.

5 kiló 2 frt 50 krajczár.

Fényképező gépek s hozzávaló kellékek. — Teljes lawn tennis és lovagló felszerelések. — Mindennemű utazási cikkek és bőrárúk. — Solingeni zsebkések és ollók. — Férfi ingek, kalapok, nyakkendők

nagyválasztékban kaphatók

BORSOS KATA

műipar- és férfi divat üzletében

Debreczen, városház.

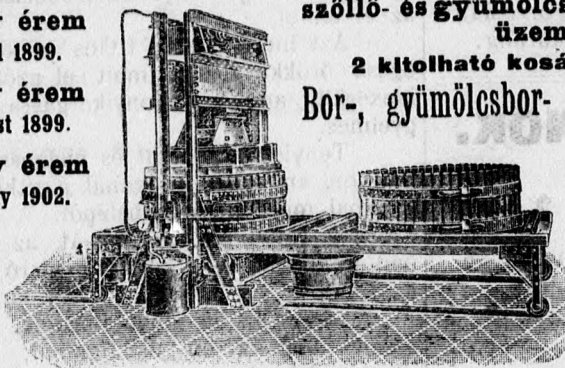
Hydraulikus sajtók

Arany érem
 Szeged 1899.

Arany érem
 Budapest 1899.

Arany érem
 Pozsony 1902.

hydrau-
 likus
 sajtóért.

szőlő- és gyümölcsmust sajtolásra a nagy üzem számára.

2 kitolható kosárral vagy 1 kosárral.

Bor-, gyümölcsbor- és gyümölcsnedv-sajtókat

kézihajtásra Herculesnyomó-
 szerkezettel, fa- vagy vastá-
 nyérral.

Gyümölcs- és
 szőlő-örlőket,
 bogozógépeket

Gyümölcs-aszaló-készülékeket

gyártanak és szállítanak jótállás mellett mint különlegességet a legújabb szerkezetben

MAYFARTH PH. és TA., BÉCS, II.

különlegességi gyár gyümölcserőteljesítési gépekben.

Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Megrendelések idejekorán kéretnek.

Szépség, szépítés a jóizlés követelménye!

Művésznők, artistánék, irigyelt szépsége, megszerezhető, a Debreczenben is általánosan közkedvelté vált „Matild“ szépítő szerek által. **Matild crém**, **Matild arczenőcs**, a legvastagabb szeplőt, májfoltot, vimedlit, arciszórt, pörzsenést biztosan eltávolít, kis tégl 1 korona, nagy tégl 1 korona 60 fillér. Ragya himlőhely kisimítására 1 tégl 4 korona.

Matild arczsépitő szappan, szóda nélkül a kenőcsökhöz construálva **Matild ponder**, ásványi anyagoktól ment ártalmatlan 3 színben, dobozza 1 és 2 korona. Tessék megpróbálni, ha nem használ, hiánytalanul visszaadom az árát.

Kun István gyógyszerész, első magyar „Matild“ műlaboratoriuma (a párisi laborator cosine „Matilde“ mintájára alapított 1895-ben, Budapest

Matild **Hajrestorer** 2 k. az őszülő hajat eredeti színére vissza változtatja, nem fog! — Debreczeni raktár: **Tóth Béla** gyógyszerésztárában.

Konyári sóstó fürdő

október hó 1-ig nyitva áll.

Tiszta szikes fürdők és kifogástalan, szép lakó szobák jutányos ár mellett rendelkezésére áll a t. fürdő közönségnek.

Prospektust és egyéb felvilágosítást ingyen küld

FRANK, fürdőintéző.